

Lone Madsen
ULU 94
To kvinders slæderejse i Grønland
50 4-farve fotos
100 sider. Kr. 148,-
Isbn 87 89 351 47 9

En beretning fra en 2500 kilometer og fire måneder lang slæderejse langs Grønlands vestkyst. Fra Sisimiut/Holsteinsborg til Qaanaaq/Thule. En rejsebeskrivelse med vægt på at beskrive de grønlandske fangeres aktuelle levevilkår.

Formen er en rejsebeskrivelse, der afbrydes af "opslag"/"bokse", hvor fangere/ fangerkoner/fangerbørn kommer til orde, får lov at fortælle, hvordan de oplever hverdagen og fremtiden for fangerkulturen.

Turen køres af journalist Lone Madsen og farmaceut Inge Mortensen. De to kvinder kører alene og har kun lejlighedsvis - på enkelte svære passager - guide med. Kvinderne kører - af sikkerhedshensyn - hver sin slæde med 12 hunde foran.
Grønlandsk og dansk tekst

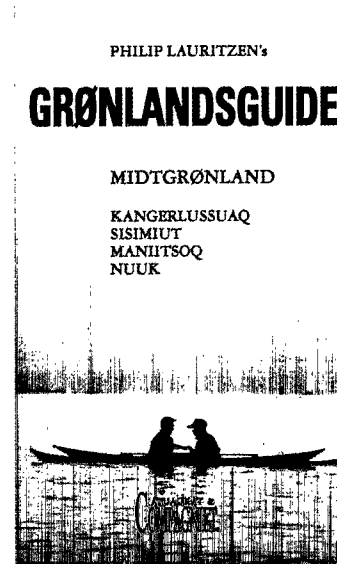
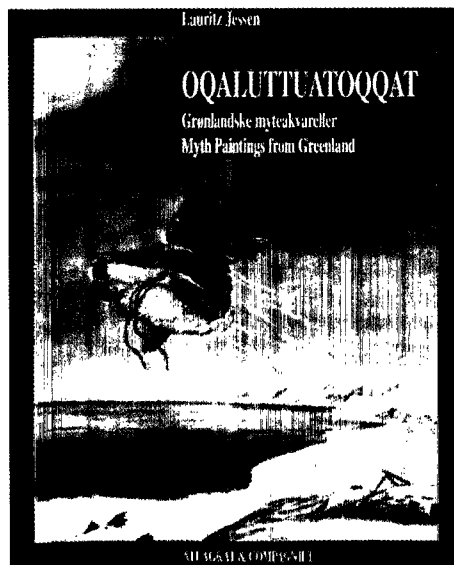
ATUAGASSIVIK
ATUAGKAT

Lauritz Jessen
GRØNLANDSKE MYTEAKVARELLER
51 akvareller i 4-farve. Stort format
144 sider. Kr. 228,00 Indb.
Isbn 87 90133 00 5

Grønlandske Myteakvareller er den grønlandske kunstner Lauritz Jessen's unikke illustrationer til nogle af de mest spændende myter og sagn fra Grønland. Lauritz Jessen's liv (1917 - 1982) er i sig selv en usædvanlig beretning. I en alder af 14 blev han ramt af polio, men disse odds til trods, skabte Lauritz Jessen allerede tidligt en billedskat, der har vist sig at have en varig kultur- og kunsthistorisk værdi. I dag anses disse myteakvareller at have samme kunstnerisk værdi, som den grønlandske billedkunsts fader, Aron af Kangeq's malerier. "- en perle inden for grønlandske kunsthøje" - Ivan Burkal i Neriusaaq.
Grønlandsk, dansk & engelsk tekst

ATUAGKAT & COMPAGNIET

Philip Lauritzen's
GRØNLANDSGUIDE
Midtgrønland: Kangerslussuaq, Sisimiut, Manlitsoq, Nuuk
Rigt illustreret
320 sider. Kr. 250,00
Isbn 87 90133 01 3

En ikke helt almindelig turistguide; men derimod en rejseguide for den person, der vil tilegne sig et selvstændigt og indgående kendskab til Grønland.

Pressen skrev:

"Bogen er nok den mest velskrevne og værdifulde publikation, der endnu er udsendt om det land, der er så fremmed for os, og altid vil være det" - Jan Cortzen i Dagbladet BØRSER.

"En guide, der tør gå i dybden end det alt for turistede overfladebillede. En kritisk og vidende, men kærlig guide, der derfor tager landet og dets indbyggere langt mere alvorligt" - Aqgaluk Petersen i avisen Sermitsiaq.

"- en ren guldgrube for alle, der agter sig derop for en kortere bemærkning, men sandelig også for folk, der får job deroppe" - Fritz Høytrup i Ekstra Bladet.

Philip Lauritzen har boet i Grønland i 14 år og bl.a. været Informationschef for Grønlands Hjemmestyre og senest chefredaktør for den grønlandske avis Atuagagdliutit/Grønlandsposten. Er i dag journalist ved Ekstra Bladet. Fotografier af Knud Josefsen og Lars Reimers
Dansk tekst

ATUAGKAT & COMPAGNIET

KALAALLIT NUNAANNI Pisimasut
1994
GRØNLAND Året i billeder
88 sider. Kr. 138,00
Isbn 87 89 351 48 2

Fasthold året der gik.
I denne årskavalkade af store og små begivenheder får læseren bogen, der skaber minder og sætter livet i Grønland i perspektiv.

Den perfekte julegave.
Grønlandsk og dansk tekst

ATUAGASSIVIK
ATUAGKAT

Undertegnede bestiller hermed:

- ☐ ex. Lone Madsen
ULU 1994
Kr. 148,00 Hft. Isbn 87 89351 47 9
- ☐ ex. Lauritz Jessen
GRØNLANDSKE MYTEAKVARELLER
Kr. 228,00 Indb. Isbn 87 90133 00 5
- ☐ ex. Philip Lauritzen's
GRØNLANDSGUIDE
Kr. 250,00 Hft. Isbn 87 90133 01 3
- ☐ ex. KALAALLIT NUNAANNI Pisimasut
1994
GRØNLAND - ÅRET I BILLEDER
Kr. 138,00 Hft. Isbn 87 89351 48 2

☐ Bedes debiteret min konto nr. _____

PORTO

**ATUAGKAT & COMPAGNIET
SKT. PEDERS STRÆDE 34A, 2.
1453 KØBENHAVN K.**

Fra Det grønlandske Selskabs generalforsamling

Den 21. april holdt Det grønlandske Selskab generalforsamling i Domus Technica i København.

Pkt. 1: Valg af dirigent

Formanden, Helge Schultz-Lorentzen bød velkommen og foreslog på bestyrelsens vegne ekspeditionssekretær Arne P. Husfeldt som dirigent, hvilket forsamlingen godkendte enstemmigt.

Arne P. Husfeldt takkede for valget og konstaterede med generalforsamlingens tilslutning, at indvarslingen var sket i overensstemmelse med vedtægterne.

Pkt. 2: Formandens årsberetning

Kære medlemmer, mine damer og herrer!

Det er i aften Selskabets møde nr. 600. Til næste år kan Selskabet fejre sin 90 års fødselsdag. Sammenholder man disse to runde tal med hinanden får man et indtryk af, hvor stor stabilitet Selskabets virksomhed har haft. Man kan nemlig hurtigt regne ud, at igennem denne lange periode – som svarer til tre generationer – har Det grønlandske Selskab næsten uden svigt gennemført et årligt program på 7 møder.

I virkeligheden er antallet af møder noget større, for ikke mindst de senere år har også mødeaktiviteten i provinsen gjort sig gældende. Men disse møder har hidtil været – om man så må sige – »uden for nummereringen«.

Om disse sider af Selskabets aktiviteter vil jeg sige mere senere, men vil allerede her benytte lejligheden til at sige medlemmerne tak for den trofasthed over for Selskabet, som har været en forudsætning for, at man har kunnet gennemføre denne stabile virksomhed, som er udtrykt i det førnævnte, og som er alfa og omega for Selskabets fortsatte eksistens. Tak – endnu en gang – for den gode og store medlemsstøtte.

Også i den foredragssæson, som afsluttes i aften, har Selskabet kunnet glæde sig over mange ofte velbesøgte møder. Det kan kun bestyrke os i bestyrelsen om, at et alsidigt foredragsprogram med dygtige foredragsholdere, som har evnet at formidle deres viden og engagere tilhørerne, er rigtig. Herom vidner bl. a. den meget store spørgelyst, der har kendetegnet mange af vore arrangementer.

Jeg vil herefter kort resumere sæsonens foredrag:

Vi startede i oktober med »Grønlandske litteratur set med danske øjne« ved Kirsten Thisted, som i sit foredrag så på forskellige sider af indsamlingen af grønlandske sagn og fortællinger, først og fremmest den del, som grønlænderne selv tog aktivt del i ved udviklingen af »skrivende fortællere«, og som selvstændige indsamlere.

I november var emnet »Den nye transport- og trafikstruktur i Grønland«. Her var det den politisk ansvarlige for området, landstyremedlem Kuupik Kleist, som gav en generel orientering omkring disse års omstrukturering af de »gamle« statslige virksomheder. Efterfølgende redegjorde Kuupik Kleist for dannelsen af rederiet Arctic Royal Line og for

Domus Technica –
Selskabets mødested
i København.

den nye passagerstruktur, herunder forslaget om anlæggelse af et antal nye landingsbaner.

Professor Richard Caulfield, Fairbanks University, kaldte sit foredrag i december – som han holdt på dansk – for »De aktuelle vilkår for de eskimoiske og indianske småsamfund i Alaska«. Han beskrev situationen efter den første 20 års periode i ANCSA (Alaska Native Claims Settlement Act).

I januar havde vi besøg af ambassadør Tyge Lehmann, Udenrigsministeriet, som fortalte om de to Haag-domme om Grønlands suverænitet. Det var et særdeles interessant og kompetent foredrag, som foredragsholderen desuden formåede at gøre både forståeligt og underholdende.

En god og festlig aften.

Den gode underholdning blev fortsat i februar, men med et helt andet emne. Tidligere præst og rektor ved Iliniarfissuak – Grønlands Seminarium, Henrik Wilhjelm, gav en spændende og fyldig beskrivelse af Samuel Kleinschmidt – det grønlandske skriftsprogs skaber – og belyste i særlig grad hvilken betydning »grønlandskhed« havde for Samuel Kleinschmidts liv og virke.

Lektor Erik Schou Jensen, Geologisk Museum, tog os i marts med på en rejse til verdens ældste bjergarter. Vi fik en forestilling om, hvordan verden så ud for mere end 2800 mio. år siden, da nogle af verdens ældste kontinenter stødte sam-

Helge Schultz-Lorentzen, selskabets formand.

men og bl. a. dannede den del af det amerikanske kontinent, vi idag kan se i Godthåbsfjorden.

Foredraget var en naturlig fortsættelse af Selskabets indbydelse til et besøg på Geologisk Museum i København i november i forbindelse med museets udstilling »Fra stjernestøv til kontinent« – om Grønlands geologiske udvikling gennem 4 mia. år.

Og så slutter sæsonen i aften med først generalforsamling og derefter museumsinspektør Rolf Gilberts foredrag om »Mennesket Minik«, en dramatisk og bevægende skildring af Miniks liv mellem to så forskellige verdener som Thule og New York City. Jeg tror, vi kan se frem til en særdeles spændende beretning. Vi slutter med selskabeligt samvær ovenpå. Det skal jeg vende tilbage til senere.

Jeg vil ikke undlade at beklage, at vi i den forløbne sæson en enkelt gang har været nødt til at flytte et arrangement fra vores faste tilholdssted her i Domus Technica, samt at vi også – og det er næsten det værste – har været nødsaget til at fravige den ældgamle tradition om at holde vore møder den anden torsdag i måneden. Denne aften er et eksempel.

Som nævnt foregår der en vis mødeaktivitet i provinsen. Efter nogle års pause var der først tale om en genoptagelse af foredragsaktiviteten i Århus i samarbejde med Grønlænderhuset der. Senere kom Esbjerg med og sidst nu også Odense. I indeværende sæson har programmet i Århus omfattet først en præsentation af Selskabet ved en reception i Grønlændernes Hus, hvor et udvalg fra bestyrelsen var til stede. Efterfølgende var der underholdning ved Bent Lumholt. Senere på året holdt professor Willy Dansgaard foredrag om »Isens saga« om det europæiske iskerneprojekt. Og endelig har Henrik Wilhjelm holdt sit foredrag om Kleinschmidt.

I Esbjerg har Kleinschmidt ligeledes været på programmet og desuden har Mads Lidegaard holdt foredrag om »Eskimoernes møde med kristendommen« – om konflikterne mellem den gamle tro og kristendommen.

I Odense har Kirsten Thisted holdt sit foredrag om fortællertraditionen i Grønland, og sidst har dyrlæge Bjarne Clausen fra Danmarks Miljøundersøgelser – i forbindelse med en jagtmesse på Odense Congress Center – talt over emnet »Moskusokser kan blive ny jagtbestand for grønlandske jægere«, et spørgsmål, der er blevet aktuelt i forbindelse med flytning af moskusokser fra Sdr. Strømfjord til andre steder på vestkysten. Også i Odense tilrettelægges møderne i samarbejde med en kreds af grønlandsinteresserede omkring foreningen »Sukkertoppens Venner«.

Tilslutningen til møderne i provinsen er i visse tilfælde ret beskedne, men det kan skyldes, at der fortsat er tale om en slags indkøringsfase. Der gøres i al fald et stort arbejde af vore lokale kontaktpersoner og i de lokale støttekrede for

Også i år var der selskabeligt samvær med dans efter generalforsamlingen.

at bekendtgøre arrangementerne, og der er grund til ved denne lejlighed at sige disse mennesker stor tak for den indsats, de yder for at gennemføre de pågældende aktiviteter og dermed bidrage til, at Selskabets medlemmer – også uden for Københavnsområdet – på et mere landsdækkende plan har mulighed for at høre om grønlandske emner.

Seniorklubben har også i denne beretningsperiode gennemført sit sædvanlige program i »Kraemer Hus« under Torben Kroghs engagerede ledelse. Tak til Torben Krogh for det store arbejde hermed.

Og nu til tidsskriftet »Grønland«, hvor vi kan glæde os over, at den gennemførte omlægning af udgivelsen med færre numre, men med uændret sidetal på årsbasis, er blevet så godt modtaget af abonnenterne, at indtægterne har kunnet fastholdes. Medvirkende hertil har sikkert også været, at tidsskriftet nu i stigende grad gør brug af farver og dermed bliver mere læseværdigt.

Et temanummer skal specielt fremhæves her, nemlig det 128 sider store værk om Narsarsuaq med Poul E. Ancker som temaforfatter. Det er et stort og flot arbejde, der her er gjort – et stykke Grønlands-historie, som man ikke kan læse noget om andre steder. Det vil Selskabet gerne udtrykke sin tak for.

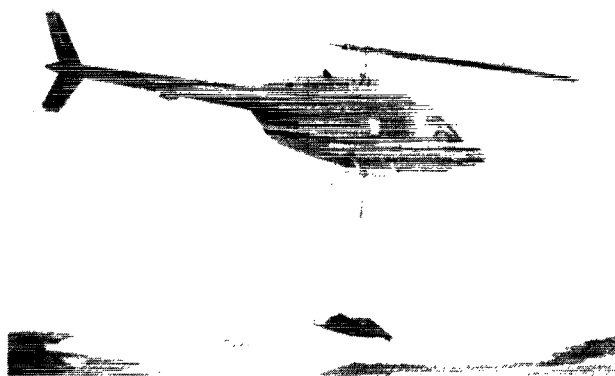
Vi ville jo gerne fastholde det bedre udstyr i tidsskriftet. Men det forudsætter to ting: Dels en uændret kreds af abonnenter, og allerhelst en forøgelse, dels bibeholdelse af tilskud udefra i det omfang, der er opnået i år. Det er nemt at se af regnskabet, at uden disse tilskud ville underskuddet ved tidsskriftets udgivelse blive af et sådant omfang, at tidsskriftets fremtid ville blive problematisk og vanskelig at overskue. Der skal derfor igen i år rettes en varm tak til de fonde, som yder den uundværlige støtte til Selskabet til brug for den fortsatte udgivelse af tidsskriftet »Grønland«.

Fra tid til anden får Selskabet forespørgsel om mulighed for reduktion af abonnementsprisen til pensionister. Der kan dog næppe blive grundlag for at imødekomme disse ønsker, så længe økonomien omkring bladet er afhængig af så store tilskud udefra. Vi håber, at det kan hjælpe lidt, at Selskabet istedet vil prøve på at undgå forhøjelser på abonnementsprisen.

Når dette om økonomien er sagt, må vi selvfølgelig igen i år undre os over, at tidsskriftets oplag i de forløbne godt 40 år næsten har haft et uændret oplag.

Vi kan undre os over, at oplaget ikke lige så godt kunne være dobbelt så stort, når nu flere tusinde hvert år stifter bekendtskab med Grønland, og begrebet »Een gang Grønland, altid Grønland« for de allerfleste er en sandhed uden modifikation.

Tidsskriftet »Grønland« betragtes fra alle sider som en se-

Nyindfanget moskusokse transporteres ind til basen i Kangerlussuaq. Moskusokser som ny jagtbestand for grønlandske jægere var blandt sæsonens foredragstilbud.

riøs og smuk publikation, og forhåbentlig vil de fortsatte bestræbelser på at øge abonnementskredsen engang udmønte sig i et mere positivt resultat. Vi vil gerne igen i år bede medlemmerne støtte os i dette arbejde ved at opfordre grønlandsinteresserede venner og bekendte til at tegne abonnement. Eller spørg efter bladet på jeres bibliotek. Det kunne jo være, at de så tegnede et abonnement til læsesalen. Annonceringen i tidsskriftet er beklageligvis fortsat for nedadgående, men nye initiativer på dette område giver en vis forhåbning om, at tidligere større støtte kan genvindes. En varm tak skal der ihvertfald her rettes til de firmaer, som trofast opretholder en kontinuerlig avertering i »Grønland«.

I formandens beretning for nøjagtig 10 år siden citerede daværende formand Chr. Berthelsen et par linier fra en anmeldelse af det netop udgivne særskrift nr. 26, »Grønlands-erindringer«. Anmelderen, der iøvrigt omtalte Det grønlandske Selskab gunstigt, stillede det spørgsmål, hvad der i grunden skulle blive Selskabets skæbne efter indførelsen af Hjemmestyret og Grønlands udtræden af EF. Han besvarede selv spørgsmålet således: Selskabets rolle i forhold til det nye Grønland vil nødvendigvis være mere beskeden end hidtil. Men eksempelvis som kraft bag forskning i Danmarks rolle som kolonimagt bør Selskabet have en fremtid, det ikke behøver at skamme sig over.

Når jeg genopliver dette citat, er det fordi Selskabets nyeste særskrift har titlen »Grønland – kilder til en dansk kolonihistorie«, som blev udsendt i efteråret. Der er tale om en stor bog, forfattet af lektor Henning Bro, med omfattende kildehenvisninger.

»Vi har en rig og mangfoldig grønlandslitteratur, men med gode og klare, overkommelige oplysninger har det knebet«, skriver Palle Lauring i sin positive anmeldelse, som slutter: »Godt illustreret, godt papir, en køn bog«.

Der har allerede været et ganske pænt salg af det nye særskrift, og Selskabet kan kun anbefale at have bogen i erindring til enten eget brug eller som gaveidé. Den ordinære pris er 190 kr., men medlemsprisen er kun 110 kr. (Så fik jeg også gjort lidt reklame for den). Vi vil gerne sige Henning Bro tak for det spændende og særdeles grundige forfatterskab.

Jeg vil slutte denne beretning med at understrege, at Det grønlandske Selskab forlængst har indtaget det standpunkt at være uafhængig af alle politiske interesser. Derfor vil Selskabet også i årene fremover bestræbe sig på at leve op til at være det seriøse, rigtige og rummelige forum til varetagelse af den vigtige opgave at holde den danske befolkning – og iøvrigt alle interesserede – orienteret om Grønland og det grønlandske samfund i såvel fortid som nutid. Sagligt og alsidigt.

Op til allersidst vil jeg rette en tak til mine bestyrelseskolleger, vores foretningsfører Jørn Würtz og tidsskriftets fortræffelige redaktør, Keld Hansen for et fortrinligt og gnidningsløst samarbejde i det forløbne år.

Med disse ord forelægger jeg min formandsberetning til generalforsamlingens stillingtagen og godkendelse.

Lisbeth Saaby spurgte, hvordan Selskabet ville markere sin 90-års fødselsdag i 1995.

Formanden oplyste, at et udvalg ville tage sig af spørgsmålet. Der var spændende ting på vej, men han ville helst ikke afsløre noget lige nu.

Da ingen andre ønskede ordet, konstaterede dirigenten forsamlingens godkendelse af formandens beretning.

Pkt. 3: Forelæggelse af revideret regnskab for 1993

Kassereren, foretningsfører Jørn Würtz, fremlagde det reviderede regnskab, som i forvejen er udsendt til medlem-

merne med indkaldelsen til generalforsamlingen. Regnskabet viste et overskud på 44.067 kr. Der er modtaget tilskud fra følgende:

Til Selskabet:

Grønlands Hjemmestyre	15.000
G. E. C. Gads Fond	15.000
Gieses Legat	10.000

Til tidsskriftet:

Kgl. Brand	1.000
Augustinus Fonden	15.000
Det Warburgske Legat	1.200
Aage W. Jensens Fonde	15.000
Grønlandsfonden af 1959	10.000
Dansk Aero Selskab	15.000
Folketingets Grønlandsfond	10.000
Tidsskriftstøtteudvalget	22.000
Dronning Margrethes og Prins Henriks Fond ...	10.000
Grønlands Hjemmestyre	10.000
Kraemer Fond	20.000
Cimber Air Fond	5.000
Velux Fonden	15.000
C. J. Petersens Hjælpefond	5.000
Ellehammers Fond	5.000
Institut for Aeronautiske Studier	9.701

Aktiverne, omfattende kasse-, giro- og bankbeholdninger udgør ialt 458.196 kr., og indestående i obligationer og aktier udgør ialt 460.289 kr. Tilgodehavende opgøres til 102.628 kr., og ialt udgør aktiverne 1.022.113 kr.

Dirigenten spurgte, om der var bemærkninger til regnskabet.

Lisbeth Saaby syntes, at kredsen af fonde, som ydede tilskud til selskabet, var beskeden, og mente, at bestyrelsen burde gøre en indsats for at skaffe flere penge. Det måtte være muligt, blot man søgte flere fonde. Måske var der særlige muligheder i forbindelse med 90-års jubilæet.

Kaj Thomsen mente, at flere tilskud måske kunne opnås, hvis fondene kunne opnå skattefrihed for de bevilgede beløb.

Dorte Vallentin sagde, at skattefrihed i denne situation kun gjalt for privatpersoner.

Foretningsføreren oplyste, at der i 1993 var opnået flere tilskud end på noget tidligere tidspunkt. En lang række fonde blev søgt hvert år, men det gjorde mange andre også. Presset på fondene var øget, og det virkede tit, som om den enkelte legatportion var reduceret for at få fondens uddelinger til at strække til flere ansøgere.

Kaj Thomsen spurgte, om bogføring af Selskabets beholdninger af publikationer. Ikke fordi det skulles ses som et forslag herom, men blot som en konstatering af, at det kunne være svært at gennemskue regnskabet. Det så ud som om Selskabet enten havde mange usolgte eksemplarer liggende eller havde givet mange væk gratis.

Foretningsføreren oplyste, at der blev solgt ganske godt, men desværre var der tit en endnu større part, som ikke blev solgt. Det havde ikke hidtil været kutyme i Selskabet at bogføre beholdningen af bøger og tidsskrifter.

Dirigenten mente, at det kunne være svært at sætte priser på et lager som Selskabets. Hvad er gamle skrifter værd?

Claus Bornemann spurgte, hvor sidste års bankkonti var blevet af, og hvad forølgelsen af tilgodehavendet skyldtes.

Foretningsføreren oplyste, at midlerne er indsat på aftalekonto, som giver en bedre forrentning. Tilgodehavendet skyldtes, at der er sket et betydeligt salg sent på året, og at indbetalingerne først kan forventes i det nye år.

Da der ikke var flere, som ønskede ordet, anså dirigenten regnskabet for godkendt af generalforsamlingen, og at der var meddelt bestyrelsen decharge.

Pkt. 4: Forelæggelse af budget for 1995

Kassereren gennemgik budgetforslaget, som balancerer med 279.000,- kr. for Selskabets vedkommende og 565.000,- kr. for tidsskriftet. På de samlede aktiviteter budgetteres med et underskud på 6.000,- kr. Budgettet godkendtes uden bemærkninger.

Pkt. 5: Eventuelt indkomne forslag til behandling

Forslag om oprettelse af et Råd for rigsfællesskabets anliggender.

Lave Knud Broch fremlagde sit forslag således:
Kære medlemmer!

I Danmark er der tradition for, at det ministerielle hierakiske forvaltningssystem er suppleret af nogle uafhængige forvaltningsgrene – som kaldes Råd og Nævn.

Den generelle forskel vedrørende Råd og Nævn er, at Råd er rådgivende uafhængige forsamlinger, og at Nævn er besluttende uafhængige forsamlinger.

I Danmark inddrages ikke-politiske og politiske interesse-organisationer samt personlige medlemmer i sådanne Råd for at kunne rådgive politikerne indenfor et bestemt område.

Mange af problemerne mellem det egentlige Danmark, Færøerne og Grønland vil formentlig kunne finde en hurtigere og smidigere løsning, hvis vi havde et sådant Råd for rigsfællesskabets anliggender.

Jeg vil mene, at et evt. Råds kompetenceområde ikke alene bør være rent administrative spørgsmål, men spørgsmål som enhver borger mener er relevante for at forbedre rigsfællesskabets indhold.

For at nævne nogle eksempler af administrativ karakter så har danske advokater længe kritiseret Grønlands retssystem for at være groft uansvarligt, fordi sigtede og tiltalte grønlændere ikke automatisk får tildelt en juridisk forsvarer. I 1985 nedsatte Justitsministeriet et udvalg for at løse problemet. Efter fem års kulegravning afgav udvalget en betænkning, der blev totalt ignoreret fra politisk side. Justitsminister Erling Olsen erkender i det Herrens år 1994, at det grønlandske system er på kant med menneskerettighederne – og først nu nedsættes der en kommission som led i en ny hjemmestyrereform (»Information« 2-3 april). Andre eksempler kunne være sagen vedrørende Thule-katastrofen samt det faktum, at TV-avisen ikke sendes direkte ud til modtagerne i Grønland.

For også at nævne et ikke-administrativt spørgsmål, så vil jeg menne, at rådet bør kunne udtale sig om spørgsmål, som kan forbedre sameksistensen i rigsfællesskabet. F.eks. stille forslag vedrørende venskabsforbindelser mellem skoleklasser eller vedrørende forbedring af forholdet mellem private institutioner. Jeg har her et brev fra Landsforeningen for Danmarks vandrehjem. Generalsekretæren informerer mig i brevet om, at de nordatlantiske vandrehjems forhold til landsforeningen i år er blevet forringet.

Dette og mange flere spørgsmål er sager, som et sådant råd måske vil kunne forhindre. Jeg beder derfor Det grønlandske Selskab om at udarbejde et forslag til rigsfællesskabets minister – statsminister Nyrup-Rasmussen om oprettelse af et Råd for rigsfællesskabets anliggender.

Jeg siger bestyrelsen tak, fordi jeg hermed har fået mulighed for at motivere forslaget.

Formanden udtalte:

Der var engang, hvor Det grønlandske Selskab forsøgte at præge udviklingen i Grønland. Det er mange år siden. Det var dengang Selskabet anså sig selv som de eneste med forstand på grønlandske forhold. Det var i kolonitiden.

Jeg mener helt bestemt at have den samlede bestyrelse bag mig, når jeg siger, at Det grønlandske Selskab ikke skal blande sig i forvaltningen af rigsfællesskabet, hverken politisk eller administrativt.

Vi skal holde os til vore formål: at styrke interessen for Grønland og udbrede kendskabet til det grønlandske samfund gennem vore foredragsarrangementer og vore publikationer.

I den forbindelse tager vi naturligvis gerne aktuelle emner op til debat, også dem med sprængstof i, men det er noget helt andet.

Hvis man mener, der er behov for at nedsætte et rådgivende organ af den nævnte art, må det rejses ad politisk vej – og ikke gennem Det grønlandske Selskab. Jeg skal derfor anbefale at forslaget afvises.

Knud Broch så historien gentage sig. Han skammede sig over Danmark, og henviste i stedet til, at gode grønlændere kom til Danmark for at blive uddannet, men istedet blev de bydrengene. Er vi uberørte af, hvordan grønlænderne lever i Grønland? Det må da vedkomme os. Det må da være rigtigt, at man kan høre TV-avisen samtidig med os. Vi kan ikke være bekendt at tale om, at andre ikke overholder menneskerettighederne, hvis vi ikke selv gør det. Det er en skuffelse at høre, at bestyrelsen afslår Lave Knud Brochs forslag, inden generalforsamlingen som øverste myndighed har haft lejlighed til at tage stilling hertil.

Lisbeth Saabye kunne følge forslagsstilleren langt hen ad vejen, men fandt det tvivlsomt, om der skal oprettes et sådant råd, og om forslaget skal stiles til statsministeren.

Claus Bornemann omtalte Grønlandsrådet som eksempel på et fælles dansk/grønlandsk råd, som var engang, men som nu er nedlagt, fordi tiden idag er en anden, og opgaverne idag varetages af grønlandske organer. Han foreslog forsamlingen at tilslutte sig bestyrelsens indstilling.

Chr. Berthelsen sagde, at ej heller i hans tid som formand for Det grønlandske Selskab tog man forslag op, som var politiske, men henviste spørgsmålene til Grønlands Hjemmestyre. Han anbefalede, at man støttede bestyrelsen.

Dirigenten spurgte, om forslagsstilleren på den anførte baggrund eventuelt var indstillet på at ville tilbagekalde sit forslag. Dirigenten havde på formanden forstået, at Selskabet ikke var afvisende for at tage et arrangement om kommunikationsspørgsmål op, hvis det blev bedømt som tilstrækkeligt aktuelt.

Lave Knud Broch understregede formålet med sit indlæg, som var at Grønland fik samme ordning som andre lande. Han erkendte, at der med den nuværende struktur i Selskabet næppe var mulighed for at fremme forslaget, som han derfor trak tilbage.

Pkt. 6: Valg af bestyrelsesmedlemmer og -suppleanter

Dirigenten oplyste, at der fra bestyrelsens side var stillet forslag om genvalg af Rolf Gilberg, H. C. Gulløv, Mads Lidegaard, Marie-Louise Deth Petersen og Ria Thomsen.

Som suppleanter indstiller bestyrelsen Hans-Jakob Helms og Gunnar P. Rosendahl til genvalg.

Dirigenten konstaterer efter tilkendegivelse fra generalforsamlingen, at de foreslåede medlemmer var eenstemmigt valgt som henholdsvis bestyrelsesmedlemmer i Det grønlandske Selskab og som suppleanter.

Pkt. 7: Valg af 2 revisorer

Der var stillet forslag om genvalg af Torben Krogh og Otto Larsen, og dette godkendtes uden bemærkninger.

Pkt. 8: Eventuelt

Der var ingen, der ønskede ordet, og dirigenten takkede for en engageret, men alligevel rolig generalforsamling.

Formanden takkede for en god ledelse af mødet. Han takkede medlemmerne for et stort fremmøde, og erklærede generalforsamlingen for afsluttet.

Arne P. Husfeldt
dirigent

Jørn Würtz
sekretær

Bogudgivelse maj 1994: Mennesket Minik

FAKTA: Bogen »Mennesket Minik« er skrevet af etnografen Rolf Gilberg. Bogen rummer 680 sider med 300 illustrationer (kort, tegninger og sort/hvide fotografier). Bogen er omkring 4 cm tyk. Den udgives af bogforlaget ILBE. Oplaget er på 1.000 eksemplarer.

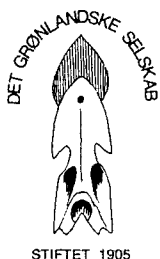
Til trods for at der er tale om et videnskabeligt arbejde, er bogen skrevet på almindeligt dansk, som alle kan forstå. Den begivenhedsrige beretning om Minik er fortalt kronologisk. Tiden angives løbende i marginen, så læseren hele tiden er på højde med situationen.

Bogen koster 300 kroner incl. moms, men excl. porto og eksp.geb. Den sælges igennem Det grønlandske Selskab.

Bogen om Minik er ingen roman. Virkeligheden

er langt mere dramatisk end selv den bedste fiktion. Dette er en dokumentarisk beretning om et barskt og begivenhedsrigt liv, som foregår i ingenmandslandet mellem 2 helt vidt forskellige kulturer. Bogen fortæller om problemet med at finde sin etniske identitet.

Denne livsfortælling foregår mellem 1888 og 1918. Minik tilhørte en grønlandsk minoritet – inughuit (polareskimoer). Han voksede op dels i Thule, Nordgrønland, dels i New York, Nordamerika. Minik led voldsomt af hjemtvé i USA. Han forsøgte at gå tilbage til Grønland, men opgav i Canada. Han mødte Nordpolsfarere som Frederick A. Cook og Robert E. Peary. Han arbejdede sammen med Knud Rasmussen og Peter Freuchen. Sygdom frarøvede ham tidligt de mennesker, han holdt af.

BESTILLINGSKUPON

JA, send mig _____ eksemplarer af »Mennesket Minik« på de angivne vilkår.

Navn: _____

Adresse: _____

Dato: _____

Sendes til Det grønlandske Selskab, L. E. Bruunsvej 10, 2920 Charlottenlund.

Tidsskriftet »Grønland« til indbinding

Tidsskriftet »Grønland« modtages til indbinding hele året. Nogen ekspeditionstid må påregnes, da der helst skal være modtaget et passende antal bestillinger, inden videreforsendelse til bogbinderen finder sted. Uden ekstra udgift kan forsidebilledet bibeholdes. Anfør venligst hvis dette ønskes. Tidsskrifter til indbinding fremsendes til Det grønlandske Selskab, L. E. Bruuns Vej 10, 2920 Charlottenlund.

Det grønlandske Selskabs bestyrelse 1994/95

Selskabets bestyrelse har konstitueret sig således for det kommende år: Sekretariatschef Helge Schultz-Lorentzen,

formand, forfatteren Mads Lidegaard, næstformand, museumsinspektør Rolf Gilberg, direktør Aage Chemnitz, sygeplejerske Margarida Hermann, sekretær Estrella Jacobsen, konsulent Finn Lynge, cand. mag. Marie Louise Deth-Petersen, fru Ria Thomsen og cand. mag. H. C. Gulløv. Suppleanter: Direktør Hans-Jakob Helms og direktør Gunnar P. Rosendahl.

Valg til udvalg m.v.: Selskabet er i Arktisk Instituts bestyrelse repræsenteret af formanden, i Knud Rasmussen Mindekomite af Rolf Gilberg og i Udvalget for den grønlandske nationaldag af Margarida Hermann. Til foredragsudvalget er udpeget formanden, Finn Lynge, Hans-Jakob Helms og Gunnar P. Rosendahl.

Det grønlandske Selskabs særskrift nr. 31:

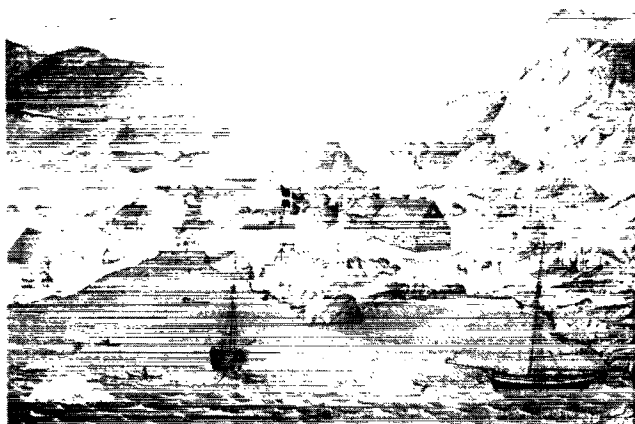
GRØNLAND

– kilder til en dansk kolonihistorie!

Bogen kan læses af alle grønlandsinteresserede, men retter sig primært mod historieundervisningen i gymnasiet, HF og lignende undervisningstrin. Med fordel vil bogen også kunne inddrages i andre undervisnings-sammenhænge, f.eks. på seminarier og højskoler, i studiekredse m.v.

HENNING BRO

født 1953, er cand. mag. (historie/samfundsfag) og adjunkt ved Nykøbing Katedralskole. Forfatteren har skrevet undervisningsbøger og en række videnskabelige artikler. Efter ansættelse på Rigsarkivet har Henning Bro arbejdet indgående med Grønlands historie som arkivar ved Grønlands Landsarkiv og undervisningsassistent ved Grønlands Universitet i Nuuk/Godthaab.

Grønland. Kilder til en dansk kolonihistorie belyser den danske kolonihistorie i Grønland fra koloniseringsbegyndelse i 1721 til hjemmestyrets indførelse i 1979. For at skabe overblik og sammenhæng tages udgangspunkt i de oprindelige kulturer og Grønlands genopdagelse i forbindelse med de store opdagelser efter 1500. Den egentlige kolonihistorie belyses ud fra følgende gennemgående temaer:

Dansk grønlandspolitik
Dansk grønlandsadministration
Grønlandernes samfund
Grønlandsk politik

Det sidste kapitel behandler hjemmestyreårene efter 1979 og ser nærmere på strukturerne i det nuværende grønlandske samfund.

STIFTET 1905

BESTILLINGSKUPON

JA, send mig Selskabets nyeste særskrift nr. XXXI – »Grønland. Kilder til en dansk kolonihistorie«. 110 kr. for medlemmer og 190 kr. for ikke-medlemmer + porto og ekspeditionsgebyr.

Navn: _____

Adresse: _____

Sendes til: Det grønlandske Selskab, L. E. Bruuns Vej 10, 2920 Charlottenlund.